

eldnings instruktion **H50**

ATT ELDA PÅ RÄTT SÄTT

Det är viktigt att korrekt vedmängd används, speciellt vid upptändning. Vid första eldningstillfället bör därför en våg användas för att se och lära hur mycket 2 kg tändningsved är. Kontrollera även hur mycket normal- och maxmängd är.

Kaminen är endast avsedd att eldas med stängd lucka och det är endast då som varmluftsspolningen utav glasytorna fungerar. Öppna alltid luckan sakta och försiktigt för att förhindra inrykning pga tryckförändringen i eldstaden.

Kaminens funktion är olika beroende på dragförhållandet i skorstenen. Att komma underfund med rätt inställning på förbränningsluftsspjället brukar ta några eldningar. För att snabbt få en bra glödbädd, skall det alltid ligga ett tunt lager av aska och förkolnade bitar i kaminen.

FÖRSTA ELDNINGEN

Första gången ni eldar i er kamin skall eldningen avslutas efter upptändningsbrasan. Detta för att cementet som används som tätningsmedel skall tillåtas härda, därefter skall kaminen brukas efter anvisningarna nedan med upptändning och vedpåfyllning.

Rätt dimension på veden

Var uppmärksam på att om en för liten vedmängd används vid upptändningen eller att veden är för grovt kluven uppnås inte rätt arbetstemperatur i brännkammaren. Följden av en felaktig upptändning blir dålig förbränning med kraftig sotbildning eller att elden slocknar när luckan stängs.

Tändningsved: Finkluven ved

Längd: 25 - 35 cm

Diameter: 3 - 4 cm

Mängd per tändning: 2,0 kg (ca. 10 - 12 finklurna bitar)

IläggsVed: Klunen ved

Längd: 25 - 35 cm

Diameter: 6 - 7 cm

Normalmängd: 1,5 kg/timme

Maxmängd: 2,2 kg/timme (max 3 bitar per ilägg)

Upptändning

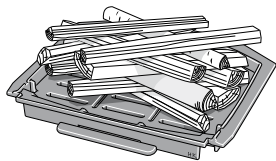
Om huset har mekanisk ventilation skall ett fönster öppnas i närheten av kaminen före upptändning. Låt fönstret stå öppet några minuter tills brasan tagit sig.

1. Öppna reglaget till förbränningsluften fullt.

2. Lägg in tändningspapper eller tändblock, samt ca 2 kg finkluven ved i mitten av kaminen. Veden travas liggande kors och tvärs.

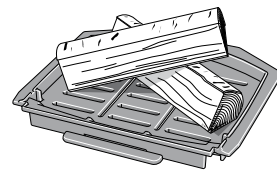
3. Tänd brasan.

4. Luckan ställs i sitt upptändningsläge, dvs. den nedre låskroken skall hakas fast om låsrullen. När brasan har tagit sig ordentligt efter ca 10-15 minuter stängs luckan helt (se figurer till höger). Vedpåfyllning skall ske först när upptändningsbrasan har övergått till glödbädd.

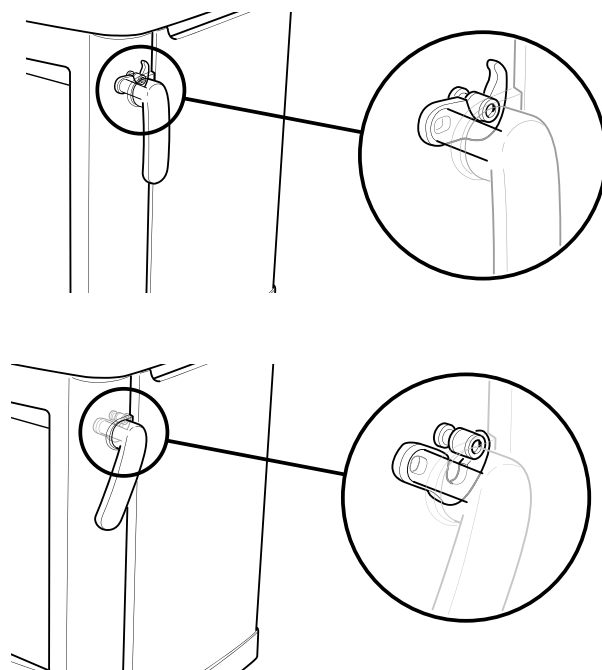
Vedpåfyllning

1. Öppna handtaget till luckan och låt undertrycket i brännkammaren utjämnas under några sekunder innan luckan öppnas helt.
2. Lägg på 2-3 vedträd till en samlad vikt på ungefär 1,8-2,7 kg. Ett vedträd läggs diagonalt och ett eller två vedträd läggs parallellt med ryggen, se illustration nedan. Stäng därefter luckan.
3. Förbränningsluftsspjället skall vara helt öppet under 3-5 min tills vedträden blivit svarta och brinner ordentligt. Om ni därefter önskar en långsammare förbränning kan tillförseln av förbränningsluft minskas. Beroende av temperaturen i brännkammaren och draget i skorstenen varierar förutsättningarna för reglering av förbränningen.
4. En nominell effektavgivning på 5 kW erhålls normalt när förbränningsluftsspjället är 45% öppet.
5. Den lägsta effektavgivning på 3-4 kW erhålls normalt när förbränningsluftsspjället är 30% öppet och två vedträd eldas. I detta driftläge är det viktigt att förbränningsluftsspjället är fullt öppet under de första ca 3-5 min så veden hinner antändas ordentligt innan tillförseln av förbränningsluft minskas. En förutsättning för att kunna reglera effektavgivningen är en tjock glödbädd och hög temperatur i brännkammaren. När brasan brunnit ned till glöd är det dags att lägga på ved.

SNABB ANTÄNDNING

Det är viktigt att det snabbt börjar brinna i vedträden. Snabb antändning fås genom att öppna förbränningsluftsspjället helt eller att låta luckan stå i upptändningsläget under en kort stund. Pyrelidning ger kraftig rökutveckling och kan i värsta fall orsaka hastig gasantändning med skador på eldstaden som följd.

VAL AV BRÄNSLE

Alla sorters ved, såsom ved av björk, bok, ek, alm, ask, barrträd och fruktträd kan användas som bränsle i kaminen. Olika träslag har olika densitet, ju högre densitet veden har desto högre är energivärdet. Högst densitet har bok, ek och björk.

Vedens fukthalt

Färsk ved består till hälften av vatten. En del av vattnet cirkulerar fritt mellan fibrerna och en del är bundet av cellerna. Veden ska alltid torkas så att fritt vatten avdunstar. När fukthalten har sjunkit under 20 % är veden klar att användas. Om man eldar ved med högre fukthalt går en stor del av vedens energiinnehåll åt att koka bort vattnet. Är veden fuktig blir också förbränningen dålig, sot- och tjärbeläggningar bildas i skorstenen och kan i värsta fall förorsaka skorstensbrand. Utöver detta leder det också till sotiga glas på kaminen och obehag för boende i närheten.

För att förvissa sig om att man har torr ved bör veden avverkas på vintern och under sommaren lagras fritt luftat under tak.

Täck aldrig vedstacken med en presenning som ligger ned mot marken, presenningen fungerar då som ett tätslutande lock och veden hindras från att torka. Förvara alltid en mindre mängd ved inomhus i några dagar före användning, så att ytfukten som finns på vedträden hinner avdunsta.

Det här ska du INTE elda med

Man får absolut inte använda tryckimpregnerat trä, målat eller limmat trä, spånplattor, plast eller färgbroschyrer i en kamin som bränsle. Gemensamt för dessa material är, att det under förbränning kan bildas saltsyra och tungmetaller som är skadliga för miljön och kaminen. Saltsyran kan också angripa stålet i skorstenen eller murningen i en murad skorsten.

UNDERHÅLL AV KAMIN

Vid eldning kan glaset bli sotiga, även när kaminen eldas med torr ved med en fukthalt på 15 – 20%. Rengör man regelbundet räcker det oftast att torka med ett torrt papper. Om sotet funnits en längre tid på glaset tar man lämpligen bort det med rengöringsmedel eller ett speciellt sotborttagningsmedel. Dessa medel finns att köpa i en dagligvarubutik eller hos er lokala kaminåterförsäljare.

Använd aldrig rengöringsmedel som innehåller något slipmedel, glaset kan då skadas.

När askan i asklådan ska tömmas, se då till att det inte finns glöd kvar. Askan skall förvaras i en obrännbar behållare med lock i minst ett dygn innan den kastas.

Täljstenen rengöres med diskmedel eller avtorkas med ren aceton. Ställ inte några brännbara saker eller stearinljus på täljstenen.

Rostret och övriga gjutgodsdelar rengöres med stålborste.

Kontroll av packningar är viktigt ur förbränningssynpunkt, eftersom slitna packningar försämrar förbränningen när kaminen drar "tjuvluft".

Lackerade delar på kaminen kan rengöras med en fuktig trasa, eventuellt med lite diskmedel. Skador på lackerade delar, t ex mindre repor, kan bättras med Handöl bättringsfärg. Kontakta er återförsäljare.

Eftersom det hela tiden förekommer ett stort flöde av luft genom kaminen, kall rumsluft sugts in och varm luft släpps ut, kan det samlas damm bakom och under kamin. Därför bör man regelbundet rengöra under och bakom kaminen.

Detaljer som sitter nära själva eldhärden kan behöva bytas ut. Exempel på sådana detaljer är eldstadsbeklädnaden och roster. Livslängden på dessa detaljer beror på hur mycket och på vilket sätt kaminen har brukats.

INTE FÖR STORA BRASOR

Brasorna skall inte vara för stora. Stora brasor är oekonomiska och ger dessutom höga rökgastemperaturer som kan skada kaminen och skorstenen. Rekommenderad vedmängd vid normaleldning är 1,5 kg/tim och högsta tillåtna vedmängd är 2,2 kg/tim och avser då eldning med huggen björk eller annan lövved med ca 18% fukthalt. Vid eldning med samma vedmängd som ovan med exempelvis barrved uppnås väsentligt högre eldstadstemperaturer. Vid maxeldning under längre perioder förkortas spisens livslängd och vid överskridande av högsta tillåtna vedmängd kan delar i spisen skadas och garantin gäller ej.

NÄR KAMINEN ÄR NY

När kaminen är ny kan det uppstå en speciell lukt som sammanhänger med att en viss oljebeläggning och överflödigt färg kan finnas kvar på kaminen.

Efter några brasor försvinner lukten. Det kan också förekomma att man känner en speciell stickande lukt som kommer efter ett tags användning. Lukten kommer från isoleringen i skorstenen. Detta kan avhjälpas genom att elda med vedmängden 2,2 kg/timme under en tidsperiod av 5 – 8 timmar.

SOTNING

Sotning av skorstenskanaler samt skorstensanslutningar bör ske av skorstensfejarmästare. Sotning av kaminens eldstad kan ske genom nerskrapning och/eller borstning. Lämpligast är dock att använda en sotlandssugare.

Om en skorstensbrand uppstår eller befaras, skall förbränningsluftspjället och luckan stängas. Kontakta om nödvändigt brandkåren för släckning. Efter en skorstensbrand skall alltid skorstenen besiktigas av skorstensfejarmästaren.

MÖJLIGA ORSAKER TILL DRIFT-STÖRNINGAR OCH ÅTGÄRDER FÖR DESSA

Det är dåligt drag i kaminen efter nyinstallation.

- Kontrollera skorstenens längd så att den uppfyller kraven dvs en meter övernock, samt att den har en totallängd på minst 3,5 meter.
- Kontrollera att det inte finns något i skorstenen som hindrar rökgaserna och att inte något närliggande hus eller träd påverkar vindarna kring skorstenen.
- Kontrollera också skorstenens area (gäller befintligmurad skorsten), som bör vara 150-200 cm².

Det är svårt att tända brasan och elden dör kanske ut efter en kortare tid.

- Detta kan bero på att veden inte är tillräckligt torr, kontrollera veden.
- En annan orsak kan vara undertryck i huset, exempelvis vid användning av köksfläkt eller annan mekanisk ventilation. Öppna ett fönster i närheten av kaminen under upptändning. Ni kan också prova med att tända några tidningspapper och hålla upp i kaminen för att få igång draget.

Tilluftskanalen utifrån kan vara helt eller delvis tilltäppt. Ta loss slangen och provelda med förbränningsluft från rummet.

- Förbränningsluftspjället kanske inte är öppet.
- Det kan också bero på att kaminens rökuttag kan vara tilltäppt av sot, vilket kan förekomma efter en sotning. Lyft ur rökhyllan och kontrollera.
- Slutligen bör ni återigen gå igenom eldningsanvisningen. Kanske var mängden ved för liten och grund-glöden har därför blivit för klen och kall för att tända nästa påfyllning av ved.

Det bildas onormalt mycket sot på glasen

Det blir alltid en viss sotbeläggning på glasen och det byggs på lite grann efter varje eldning. Sot på glasen beror i huvudsak på tre saker:

- Veden är fuktig, vilket leder till en dålig förbränning med en stor rökutveckling som följd.
- Det är för låg temperatur i brännkammaren vilket orsakar ofullständig förbränning och dåligt drag i skorstenen.
- Handhavandet är inte korrekt, tex luckan stod inte i upptändningsläget i ca 15 min.

Kontrollera fukthalten på veden, se till att ni har en bra grundglöd och gå igenom eldningsanvisningen en gång till.

Lukt av rök i kaminens omgivning i perioder.

Detta kan förekomma vid vindnedslag i skorstenen och sker oftast vid en bestämd vindriktning när det blåser. En annan orsak kan vara om luckan öppnats när det brinner mycket.

Lackerade delar har missfärgats

Om lackerade delar har missfärgats, beror det på en för hög temperatur i kaminen. Orsaken till den förhöjda temperaturen kan vara att maximalt tillåten vedmängd har överskridits, olämpligt bränsle har använts (ex byggavfall, stora mängder finkluvet spillvirke). Garantin omfattar ej dessa skador.

Uppstår det problem som ni själva inte kan avhjälpa, kontakta återförsäljaren eller skorstensfejarmästaren.

Med dessa eldningsråd hoppas vi att ni skall få en njutbar, ekonomisk och problemfri användning av er Handöl-kamin.

Varning!

I drift blir vissa ytor på kaminen mycket varma och kan förorsaka brännskador vid beröring.

Var också uppmärksam på den kraftiga värmestrålningen genom luckglaset.

Om brännbart material placeras närmare än angivet säkerhetsavstånd kan brand förorsakas.

Pyrelidning kan orsaka hastig gasantändning med risk för både materiella skador och personskador som följd.